

Layihənin istiqaməti: Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin, milli adət-ənənələrinin, elm və mədəniyyətinin təbliği

№ 195 (1563) 21 oktyabr 2017-ci il

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ YANINDA
KÜTLƏVİ INFORMASIYA VASİTƏLƏRİNİN İNKİŞAFINA DÖVLƏT
DƏSTƏYİ FONDUNUN MALİYYƏ YARDIMI İLƏ

Gününü, ayını dəqiq xatırlamıram. Amma il yadımdadı. Ona görə ili dəqiq xatırlayıram ki, orta məktəbdə oxuyurdum - 8-ci sinifdə. Və onda da bu gözəlim Azərbaycan da bir telekanal fəaliyyət göstərirdi. Yəni Dövlət Televiziyası mövcud idi. Uşaqlı-böyüklü hamımız onun aurasında idik. Vaxtımız olanda, dərsdən, qoyun-quzu otarmaqdan imkan tapanda ekran başında yığılıb otururduq. Tam səmimiyyətimlə etiraf edim ki, bugünkündən çox-xox dadlı və duzlu, düşündürücü və maarifləndirən

çıxa bilmədim. Hətta yaşadığım kənddə, ətrafımda olan adamlara baxanda da Yasin Qarayevin jestlərini, cizgilərini axtarmağa, tapmağa çalışdım. Birində təbəssümünü gördüm, birində əl hərəkətini, birində səsin tembrini. Topası isə sən demə Yasin Qarayevin özündə imiş. Çox sonralar, yəni, Yasin müəllimin oynadığı rolları səhnədə, özünü isə gözümün önündə, çevrəmdə görəndə aktyorluq sənətinin nə demək olduğunu dərk etməyə, anlamağa başladım. Xüsusilə mənə bəlli oldu ki, hər bir aktyorun, o cümlədən də Yasin Qarayevin

saatdan artıq çəkən tamaşanın yorğunluğunu sənə unutturur. Dediklərini, söylədiklərini dinləyib onun içdən gəldiyinə əmin olursan...

Bir müdrik deyim var. Aqillər söyləyib ki, "axtaran tapar". Mən də Yasin müəllimlə şəxsi tanışlıq üçün içimdə bir axtarış aparırdım. Doğrudur, bir qələm adamı, bir mətbuat işçisi kimi ona yanaşmaq, ondan müsahibə götürmək, hətta onunla adi həyat məsələlərindən söhbət etmək o qədər də çətin iş deyildi. Mən isə etiraf edirəm ki, çox munis bir doğmalığı ifadə edəcək dərəcədə yaxın bir şəraitdə

və yaxud da həmin problemləri olduğu yerə buraxmır. Təbii bir şəkildə ağrını, acını, narahatçılığı pərdənin o biri üzündə atıb gəlir.

Yasin müəllim istər "Azərbaycan" nəşriyyatına gələndə, istər xeyirdə-şərdə, istər adi görüşlərimizdə sözü-söhbəti mütəlak fırladıb itirdiyi dostların üzünə gətirib çıxarır, onların ruhunu sevindirir, onların xatirəsini yaddaşımızda təzələyir. Bax, bu, dünyasını dəyişənlərin ikinci ömrünün fraqmentləridir. O fraqmentlərin müəllifi də Yasin Qarayevdir.

Həyatda özünü təsdiq etmək

şacıya sevdirmək artıq istedadın, zəhmətin bəhrəsidir. Bu zəhmət və istedad aktyorun canında varsa, auditoriyada öyrəndiyi işinə yarıyacaq. Yox, bunlardan biri yerində deyilsə, onda o, arzu olaraq da ölüb gedəcək.

Deməli, dəfələrlə izləmişəm. Xüsusilə Qarabağ mövzusu ilə bağlı səhnəyə qoyulan əsərlərdə Yasin Qarayev hətta ssenari müəllifinin, rejissorun görmədiyi, tutmadığı çalarları da rolun canına hopdurur, qəhrəmanın bir jestində təqdim edir. Məsələn, onun oynadığı rollardan birində hədiyyə olunmuş

TAMAŞAÇI SEVGİSİ

verilişlərin tamaşaçısı olurduq. Onu da etiraf edirəm ki, o verilişlər həm də bizi yönəldirdi, istiqamətləndirirdi. Bax, biz də onun içində böyüyürdük və onu da etiraf edirəm ki, biz o telekanalın hesabına Azərbaycanın, eləcə də dünyanın ədəbiyyatından və incəsənətindən, idmanından, kinosundan, siyasətindən, bir sözlə, ekologiyasına qədər hər şeydən, hər yerdən xəbər tuturduq

İndi efir də çoxdu, ekran da çoxdu, hamısının işi avand olsun. Amma topası o vaxtkı bir AzTV-nin gördüyü işi görə bilmir. Bax, həmin o illərdən ölkənin əmək adamları ilə görüşə, kənd zəhmətkeşlərinin qulluğuna sənət adamları gəlirdi. Şairlər şeir oxuyurdu, müğənnilər mahnılarını ifa edirdilər, aktyorlar tamaşa göstərirdilər. Üstəlik, o illərdə AzTV-də proqram da var idi. Adı da indiki kimi yadımdadı - "Komediya aləminə səyahət".

Yaşadılar yadında olar. Müxtəlif komediyalardan epizodlar göstərilirdi həmin verilişdə. Özü də elə epizodlar ki, həm bütün əsərin mahiyyətini ifadə edirdi, həm də aktyorun özünü tanıdırdı tamaşaçıya, sevdirdi onu. Bax, mən ilk dəfə bugünkü dostumu, xalq artisti Yasin Qarayevi həmin "Komediya aləminə səyahət" verilişində gördüm. Onun ifa etdiyi qayınata rolu və özünə-məxsus şəkildə söylədiyi "aps-trax, yapışdırax" sözləri yaddaşıma yazıldı. Onun aktyor jestləri məni həqiqətən içdən güldürdü və gülə-gülə də mən onun söylədiyi bütün sözləri az qala əzbərlədim. Mən uzun müddət o rolun təsiri altından

daxilində obrazını yaratdığı tiplər, personajlar elə bil ki, bir kənddə oturub növbəsini gözləyir, məqamının həsrindədi. Elə ki, həmin tipi, həmin personajı yaratmaq aktyora tapşırıldı, onda o gözləyən məqam güdükçüsü olan hərəkətə keçir. Aktyorun içindən tamaşaçı önünə çıxır və...

Və elə aktyorun özünün, həmçinin yaratdığı rolun yeni yolu, yeni missiyası, yeni təqdimatı burdan başlayır. Bir az da sadə söyləsəm, istənilən aktyor, o cümlədən də dəyərli dostum Yasin Qarayev biz tamaşaçılara yaratdığı obrazı göstərdiyi, təqdim etdiyi andan onun qəhrəmanının dünyaya gəlişi, ilk addımı başlayır. Burada bir incəlik də ortaya çıxır. O dünyaya gəliş, o ilk addım necə qarşılır?.. Qəbul olunurmu? Təqdir edilirmi? Həyata vəsiqə ala bilirmi?

Hə, mən Yasin müəllimlə Bakıda, tələbə olduğum illərdə bir tamaşaçı, bir aktyor münasibətini də yaşamalı, həyatımda hiss etməli oldum. Çünki "Komediya aləminə səyahət"dən iç dünyama yol açan aktyorla Gənc Tamaşaçılar Teatrının səhnəsində görüşürəm mənə bir daxili zərurətim, tələbatım idi. Mən sevdirdim aktyoru canlı şəkildə ekran arxasından yox, nəfəsini duyduğum məsafədən izləməyə başlayan da onun səhnədə bütünlüklə rolun ifasında olduğunu, rolla nəfəs aldığını izləyə-izləyə başa düşdüm ki, nə vaxtsa onunla lap yaxından görüşməliyəm. Çünki bu sənətkar özündə bir müsbət aura daşıyır. Hərəkətində, hətta tamaşa sonu onu alqışlayanlara müraciətində də o qədər təbii olur ki, bəzən iki

görüşmək, onu təkcə aktyor kimi yox, həm də bir Allah bəndəsi kimi tanımaq məqsədilə içimdə axtarış aparırdım, zaman gözləyirdim. Bax, dediyim həmin o zamanı da mənə bizim ortaqlarımız yaratdılar. Bu dostların başında Laçın həsrətiylə dünyasını dəyişən böyük xanəndə, əməkdar artist Məhəbbət Kazimov dayanırdı...

Bəli, beləcə başladı bizim dostluğumuz. Və ilk çörək kəsdiyimiz gündən keçən 25 ilə yaxın müddət ərzində mən nə qədər diqqət yetirsəm də, hətta bütün fikrimi ona yönəltəmsə də, Yasin Qarayevin səmimiyyətində iynə ucu boyda dəyişiklik hiss etmirəm. Yasin Qarayevin söhbətlərində, hərəkətlərində, hətta əlini süfrəyə uzatmağında belə həmişə bir ərkyanalıq, həmişə bir özünəməxsusluq, ən vacibi isə ətrafdakıları o məclisin şirinliyinə beləməyi görürəm. Elə bil ki, bu insan ətrafda cərəyan edən iqtisadi, siyasi problemləri görüşünə gələn dostlarının yanına gətirmir

lərəsə özünü bənzətmək və yaxud da qrimləyib müəyyən gülüş doğuran hərəkətlər etmək deyil. Aktyorluq həm də Allah vergisidir. Allah sevib-seçdiyinə verir o istedadı, o qabiliyyəti. Bax, bu mənada aktyor doğulmaq artıq təqdim edəcəyin, obrazını yaradacağın tiplərin də dünyaya gəlişi deməkdi. İstedad sahibləri özləri istənilən əsərə diqqət yetirəndə onların özü ilə birlikdə o iç dünyaya gəlib iç dünyalarında məqam gözləyən tiplərin də cizgilərini görürlər. Və ona görə də rol bölgüsündə məhz o tiplərin üzərində dayanırlar. Daha nə gəldi, necə gəldi rol almaq xatirə özlərini irəli atmırlar, gözə soxmurlar. Doğrudur, hər bir aktyorun, ümumiyyətlə, sənət adamının içində bir arzu doğur. Bu mənada istənilən özünü təsdiq etmiş aktyor dünya səhnəsinin ən şah əsərinin qəhrəmanını da yaratmaq istəyini öz içində yaşayır. Amma onu məhz həmin o arzu edilən səviyyədə ortaya qoymaq, tama-

boyunbağını qoparıb hədiyyə edənə üstünə atması və yaxud son nəfəsini yaşayan ananın öz ocağında tək qalması üçün yalvarışlarına və övladların onun qoyub getməsinə israr etməsinə aktyorun həqiqi bir övlad təşnəsi ilə reaksiyası zənnimcə o tamaşanın ən unudulmaz məqamları idi. Ümumiyyətlə, Yasin müəllim mənə bir tamaşaçı nöqtəyi nəzərimə görə, övlad və valideyn obrazlarını son dərəcə inandırıcı, real yaradır. Adama elə gəlir ki, səhnədə gördüklərim elə səninlə həyatda qarşılaşan həmin o qəhrəmanın özüdür. Bu, aktyorun inandırmaq qabiliyyətinin, ustalığının bəhrəsidir. Digər tərəfdən onun yaratdığı sürücü obrazlarında da bu sənətin nümayəndələrinin bütün tipik xüsusiyyətləri ən incə nöqtələrində qədər tamaşaçı önünə çıxarılır. Və...

Xalq artisti, Prezident təqaüdcüsü, sevilən aktyorumuz və nəhayət mənə dostum Yasin müəllimin yaradıcılığı ilə bağlı bir neçə qəzet səhifəlik yazı yazmaq onun pərəstişkarı kimi mənə heç də çətin deyil. Amma mən özüm duyduğum, özüm bildiyim, özüm hiss etdiyim kimi bir yazı yazmaq istədim. Necə alındı və yaxud alınmadı bilmirəm. Bircə bildiyim odur ki, Azərbaycan teatrının oturuşmuş, tamaşaçı sevgisi qazanmış dəyərli bir sənət adamı var və o bu gün də xalqının və tamaşaçısının xidmətindədi, onun adı da, ünvanı da birdi - Xalq artisti Yasin Qarayev!

ƏBÜLFƏT MƏDƏTOĞLU

